

- OL. nunc in fermento totast, ita turget mihi. 325
 LY. ego edepol illam mediam dirruptam uelim.
 OL. credo edepol esse, siquidem tu frugi bonae es.
 20 uerum edepol tua mihi odiosa est amatio:
 inimica est tua uxor mihi, inimicus filius,
 inimici familiares. LY. quid id refert tua? 330
 unus tibi hic dum propitius sit Iuppiter,
 tu istos minutos caue deos flócci feceris.
 25 OL. nugae sunt istae magnae. quasi tu nescias
 repente ut emoriantur humani Ioues.
 sed tandem si tu Iuppiter sis mortuos, 335
 quom ad deos minores redierit regnum tuom,
 quis mihi subueniet tergo aut capiti aut cruribus?
 30 LY. opinione melius res tibi habet tua,
 si hoc impetramus, ut ego cum Casina cubem.
 OL. non hercle opinor posse, ita uxor acriter 340
 tua instat ne mihi detur. LY. at ego sic agam:
 coniciam sortis in sitellam et sortiar
 35 tibi et Chalino. ita rem natam intellego:
 necessumst uorsis gladiis depugnariet.
 OL. quid si sors aliter quam uoles euenerit? 345
 LY. benedice. dis sum fretus, deos sperabimus.
 OL. non ego istuc uerbum empsim tittibilicio;
 40 nam omnes mortales dis sunt freti, sed tamen
 uidi ego dis fretos saepe multos decipi.
 LY. st! tace parumper. OL. quid uis? LY. eccum exit foras 350
 Chalinus intus cum sitella et sortibus.
 nunc nos conlatis signis depugnabimus.

326 edepol ego *cod.* (ego edepol J) 335 sis mortuos *Acidalius*:
 sis emortuus *cod.* (*pro* sies m.?) 337 subueniet *Ital.*: subueniens
cod. 338 opinione melius *Saracenus*: opinionem eius *cod.* (l. 7;
 p. 20) habet *Camerarius*: habeat *cod.* 340 *vel* opino 346
 sperauimus *cod.* 347 empsi cum (*pro* empsiculem?) tittibi-
 licio *codd.* *Pauli* 366 (s. tittibilicium): emisim (*vel* emissum) tit tibi
 stalitio *cod.* (Stalitio in *personarum nomina se insinuatuerat*, e. g. II III
 STALITIO. SENEX. MULIER CLEOS.; cf. v. 960): empsim (uno) titt. (?)
 Leo 350 parum an parumper *incert. cod.* (vii. I, p. 91)

CLEVSTRATA CHALINVS LYSIDAMVS VI
 OLYMPIO

- CL. Face, Chaline, certiozem me quid meu' uir me uelit.
 CH. ille edepol uidere ardentem te extra portam mortuam.
 355 CL. credo ecastor uelle. CH. at pol ego hau credo, sed
 certo scio.
 LY. plus artificum est mihi quam rebar: hariolum hunc
 habeo domi.
 quid si propius attollamus signa eamusque obuiam? 5
 sequere. quid uos agitis? CH. adsunt quae imperauisti
 omnia:
 uxor, sortes, situla atque egomet. OL. te uno adest plus
 quam ego uolo.
 360 CH. tibi quidem edepol ita uidetur; stimulus ego nunc
 sum tibi,
 fodico corculum; adsudascis iam ex metu, mastigia.
 LY. tace, Chaline. CH. comprime istunc. OL. immo 10
 istunc qui didicit dare.
 LY. adpone hic sitellam, sortis cedo mihi. animum aduortire.
 atqui ego censui aps te posse hoc me impetrare, uxor
 mea,
 365 Casina ut uxor mihi daretur; et nunc etiam censeo.
 CL. tibi daretur illa? LY. mihi enim—ah, non id uolui
 dicere:
 dum 'mihi' uolui, 'huic' dixi, atque adeo mihi dum cupio— 15
 perperam
 iam dudum hercle fabulor. CL. pol tu quidem, atque
 etiam facis.
 LY. huic—immo hercle mihi—uah! tandem redii uix ueram
 in uiam.

353 certiozem equide *cod.* 354 mortuam *Ritschl*: metuam *cod.*
 357 attollamus J 361 fodico *Bentley*: eo dico *cod.* (E pro F)
 362 c. istum *Pylades*, nam neque comprim(e) istunc neque immo omnino
 placet qui didicit *Lipsius*: quid dicit *cod.* 364 atque *cod.* me
Lambinus: me[cum] *cod.* (iv. 3)

- CL. per pol saepe peccas. Ly. ita fit, ubi quid tanto opere 370
expetas.
sed te uterque tuo pro iure, ego atque hic, oramus. CL.
quid est?
20 Ly. dicam enim, mea mulsa: de istac Casina huic nostro
uilico
gratiam facias. CL. at pol ego neque faciô neque censeo.
Ly. tum igitur ego sortis utrimque iam (diribeam). CL.
quis uotat?
Ly. optimum atque aequissimum istuc esse iure iudico. 375
postremo, (si) illuc quod uolumus eueniet, gaudebimus;
25 sin secus, patiemur animis aequis. tene sortem tibi.
uide quid scriptumst. OL. unum. CH. iniquomst, quia,
isti prius quam mihi est.
Ly. accipe hanc sis. CH. cedo. mane, unum uenit in
mentem modo:
uide ne quae illic insit alia sortis sub aqua. Ly. uerbero, 380
men te censes esse? CL. nulla est. habe quietum animum
modo.
30 CH. quod bonum atque fortunatum sit mihi—OL. magnum
malum
tibi quidem edepol credo eueniet; noui pietatem tuam.
sed manedum: num ista aut populna sors aut abiognast tua?
CH. quid tu id curas? OL. quia enim metuo né in aqua 385
summa natet.
Ly. eugae! caue. conicite sortis nunciam ambo huc. eccere!
35 uxor, aequa. OL. noli uxori credere. Ly. habe animum
bonum.

371 atque ego *cod.*: *trai. Camerarius* 373 *vel nec* 374 *dir.*
add. Schoell (iii. 11) 376 *si add. Camerarius* 378 *vel istic* *est]*
dedit *Leo*, cui prius *displicet* p. est quam m. *Sonnenschein* 380 *alias*
oris (alia sors *B^o*) *cod.* (i. 7). *Testatur sortis Priscianus* I, 320 382
quod *Camerarius*: quid *cod.* fortunatum [tuum] sit *cod.*: *corr. Guetus*
384 mane *Priscianus* I, 76: ne *cod.* istaec *codd. Prisciani* 386
Naugae (*Auge PBD*) *Schoell fort. cate* amabo *cod.* (*cf. v. 393*)

- OL. credo hercle, hodie deuotabit sortis si attigerit. Ly. tace.
OL. taceo. deos quaeso—CH. ut quidem tu hodie canem et
furcam feras.
390 OL. mihi ut sortito eueniat—CH. ut quidem hercle pedibus
pendeas.
OL. at tu ut oculos emungare ex capite per nasum tuos.
CH. quid times? paratum oportet esse iam laqueum tibi. 40
OL. periisti. Ly. animum aduertite ambo. OL. taceo.
Ly. nunc tu, Cleustrata,
ne a me memores malitiose de hac re factum aut suspices,
395 tibi permitto: tute sorti. OL. perdis me. CH. lucrum
facit.
CL. bene facis. CH. deos quaeso—ut tua sors ex sitella
ecfugerit.
OL. ain tu? quia tute es fugitiuos, omnis te imitari cupis? 45
utinam tua quidem (ista), sicut Herculei praedicant
quondam prognatis, in sortiendo sors deliquerit.
400 CH. tí ut liquescas ipse, actutum uirgis calefactabere.
Ly. hoc age sis, Olympio. OL. si hic litteratus me sinat.
Ly. quod bonum atque fortunatum mihi sit! OL. ita uero, 50
et mihi.
CH. non. OL. immo hercle. CH. immo mihi hercle.
CL. hic uincet, tu uiues miser.
Ly. percide os tu illi odio. age, equid fit? caue obiexis
manum.
405 OL. compressan palma an porrecta ferio? Ly. age ut uis.
OL. em tibi!
CL. quid tibi istunc tactio est? OL. quia Iuppiter iussit.
meus.

388 deuobit *cod.* (*pro deuouebit?*) (*deuotabit J*) 389 hodie tu
Mueller 390 sortito *Spengel*: sortitio *cod.* 393 amabo *cod.*
(*cf. v. 386*) 394 suspicere *cod.* (i. 7) 398 ista *addidit*
Guetus (*cf. 399*) 399 in *codd. Nomi* 334:
[ista] in *cod.* (iv. 3) 402 sit *Pylades*: est *cod.* 404 percide
Turnebus: praecide *cod.* odio *Seyffert*: hodie *cod.* caue *Bothe*:
M. (personae nota) ne *cod.*: *fort. a!* ne 405 rem *cod.* (*hem J*)

- 55 CL. feri malam, ut ille, rusum. OL. perii! pugnis caedor,
Iuppiter.
LY. quid tibi tactio hunc fuit? CH. quia iussit haec Iuno
mea.
LY. patiundum est, siquidem me uiuo mea uxor imperium
exhibet.
CL. tam huic loqui licere oportet quam isti. OL. quur omen 410
mihi
uituperat? LY. malo, Chaline, tibi cauendum censeo.
60 CH. temperi, postquam oppugnatum est os. LY. age, uxor,
nunciam
sorti. uos aduortite animum. prae metu ubi sim nescio.
perii! cor lienosum, opinor, habeo, iam dudum salit,
de labore pectus tundit. CL. teneo sortem. LY. efer 415
foras.
CH. iamne mortuo's? OL. ostende. mea (haec) est. CH.
mala crux east quidem.
65 CL. uictus es, Chaline. LY. quom nos di iuuere, Olympio,
gaudeo. OL. pietate factum est mea atque maiorum meum.
LY. intro abi, uxor, atque adorna nuptias. CL. faciam
ut iubes.
LY. scin tu rus hinc esse ad uillam longe quo ducat? 420
CL. scio.
LY. intro abi et, quamquam hoc tibi aegre est, tamen fac
accures. CL. licet.—
70 LY. eamus nos quoque intro, hortemur ut properent. OL.
numquid moror?—
LY. nam praesente hoc plura uerba (fieri) non desidero.—

410 loqui *Ital.*: loqui [qui] *cod.* 412 nunciam *Camerarius*,
Bentley: [mea] iam nunc *cod.* 413 prae metu *Pistoris*: praebe
tu *cod.* 414 vel opino iam *Pylades*: iam [iam] *cod.* 416
haec *add. Geppert* crux ea est *Camerarius*: crucias *cod.* 417 di
iuuere *Spengel*: diu uiuere *cod.* (v. 12) 418 vel ac ma. meorum
cod. 420 rus hinc *Langen*: ruri *cod.* (vi. 1) 423 fort. hoc prae-
sente, *favente allitteratione* fieri *add. Camerarius*

CHALINVS

vii

- CH. Si nunc me suspendam, meam operam luserim
425 et praeter operam restim sumpti fecerim
et meis inimicis uoluptatem creauerim.
quid opus est, qui sic mortuos? equidem tamen
sorti sum uictus, Casina nubet uilico. 5
atque id non tam aegrest iam, uicisse uilicum,
430 quam id expetiuisse opere tam magno senem,
ne ea mihi daretur atque ut illi nuberet.
ut illé trepidabat, ut festinabat miser!
ut sussultabat, postquam uicit uilicus! 10
attat! concedam huc, audio aperiri fores,
435 mei beneuolentes atque amici prodeunt.
hinc ex insidiis hisce ego insidias dabo.

OLYMPIO LYSIDAMVS CHALINVS viii

- OL. Sine módo rus ueniat: ego remittam ad te uirum
cum furca in urbem tamquam carbonarium.
LY. ita fieri oportet. OL. factum et curatum dabo.
440 LY. uolui Chalinum, si domi esset, mittere
tecum opsonatum, ut etiam in maerore insuper
inimico nostro miseriam hanc adiungerem. 5
CH. recessim dabo me ad parietem, imitabor nepam;
captandust horum clanculum sermo mihi.
445 nam illorum me alter cruciat, alter macerat.
at candidatus cedit hic mastigia, 10
stimulorum loculi. protollo mortem mihi;
certum est, hunc Accheruntem praemittam prius.

424 suspendam me *Raz*, cui -pendam *dispicet* 432 vel ill
434 aperiri *Ital.*: operiri *cod.* foris *Merula*: foras *cod.* (*ant. forma?*)
435 mei *Mueller*: mihi *cod.* amici *Gulielmus*: ame *cod.* (*pro ame*
ici? iii. 4) 436 hisce *Camerarius*: hic *cod.* 437 ueniat *Came-*
rarius: eueniat *cod.* 443 : dabo me *cod.* *Festi* 165: retro-
uorsum cedam *codd.* *Nonii* 145: recessim cedam *cod.* (*constat: ex*
duabus lectionibus) 447 mortem protollo *Brugmann* (*cf. ad 424*)